МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для студентів денної та заочної форм навчання

Харків
НТУ «ХПІ»
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для студентів денної та заочної форм навчання

Затверджено редакційно-
видавничою радою НТУ «ХПІ»,
протокол № 01 від 15.02.2024 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2024

Методичні вказівки до виконання та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для студентів денної та заочної форм навчання / Уклад. : Т.В. П'ятак, Т.І. Кочетова. – Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 48 с.

Укладачі: Т.В. П'ятак

Т.І. Кочетова

Рецензент: проф. Міщенко В.А.

Кафедра обліку і фінансів

ВСТУП

Виконання кваліфікаційної роботи бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» є завершальним етапом навчання за першим рівнем вищої освіти, а її захист - формою державної атестації майбутніх фахівців.

Кваліфікаційна робота бакалавра належить до категорії самостійних наукових досліджень, в основі яких, перш за все, лежить моделювання вже відомих рішень. У зв'язку з цим виконання такої роботи повинно не стільки вирішувати наукові проблеми, скільки свідчити про те, що її автор може самостійно вести науковий пошук, аналізувати досліджувану проблему, знаходити способи і прийоми її вирішення. Таким чином, кваліфікаційна робота бакалавра повинна засвідчити професійну зрілість бакалавра, виявити його загальнонаукову, загальноекономічну та спеціальну підготовку, вміння застосовувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання певної задачі або проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та передбачає проведення наукових досліджень та/або здійснення інновацій за певною проблемою.

При підготовці кваліфікаційної роботи бакалавра необхідно враховувати:

– кваліфікаційна робота бакалавра виконується з метою публічного захисту й присвоєння освітнього ступеня «бакалавр»;

– кваліфікаційна робота бакалавра має чітко регламентовану структуру;

– за змістом робота повинна вирізнятися оригінальністю, або узагальненням раніше відомих положень з принципово нових позицій, або в іншому аспекті;

– науковий пошук здійснюється з використанням адекватних методів дослідження (загальнонаукових і спеціальних);

– характер і стиль викладу повинен відповідати вимогам наукової комунікації.

Здобуття кваліфікації бакалавра надає право продовжити навчання на другому освітньому рівні вищої освіти (магістра).

Успішне виконання студентом кваліфікаційної роботи значною мірою залежить від того, наскільки він чітко уявляє собі основні вимоги щодо змісту, структури, обсягу, форми викладення матеріалу та оформлення роботи.

Методичні вказівки мають на меті надати допомогу майбутнім бакалаврам під час виконання кваліфікаційних робіт. Вони формулюють єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання, змісту окремих розділів, оформлення роботи, визначають порядок захисту кваліфікаційної роботи та критерії її оцінювання.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Бакалаврська робота є результатом особистої самостійної роботи студента, яка має внутрішню єдність і логіку викладення матеріалу і може виступати свідченням здобутого ним рівня професійної компетенції, що відповідає освітньо-професійній програмі (ОПП) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», галузь знань 07 «Управління таадміністрування».

Метою написання роботи є поглиблення студентом теоретичних і практичних знань з обраної спеціальності, набуття умінь застосовувати їх при вирішенні конкретних практичних завдань; сприяння розвиткові пошуку сучасних наукових досягнень у певній сфері та уміння їх самостійно застосовувати для вирішення прикладних проблем; визначення ступеня підготовки бакалавра до самостійної практичної діяльності.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи бакалавра є:

– вивчення (чи поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;

– обґрунтування актуальності та значимості обраної теми дослідження, огляд літературних джерел з обраної теми;

– вивчення теорії досліджуваних питань;

– характеристика об’єкта дослідження;

– аналіз різних точок зору з дискусійних проблем по темі дослідження та висловлення позиції автора з цих питань;

– виклад зарубіжного досвіду щодо розв’язання досліджуваних питань теми роботи;

– виконання необхідних аналітичних, планових або прогнозних розрахунків;

– розробка та оцінка альтернативних підходів до розв'язання визначених проблемних питань;

– використання фактичних даних суб’єктів господарювання, статистичних матеріалів, розробка на їх основі таблиць, схем, діаграм тощо;

– обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;

– розробка рекомендацій щодо вдосконалення фінансово-кредитного механізму на підставі проведених досліджень;

– використання комп'ютерної та організаційної техніки, пакетів прикладних програм, засобів презентації виконаної роботи;

– забезпечення дотримання норм господарського законодавства, інструктивно-методичних матеріалів, вимог державних, галузевих стандартів та стандартів НТУ «ХПІ».

– підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи й пропозиції автора.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку

дослідження, сфери діяльності підприємства та його спеціальних особливостей.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи бакалавра розв'язання її основних завдань майбутній фахівець згідно з обраною темою повинен продемонструвати:

1) знання теорії з досліджуваних питань і вміння їх використовувати стосовно подій сьогодення;

2) здатність до самостійної дослідницької і практичної роботи в обраній галузі діяльності;

3) уміння збирати, систематизувати, узагальнювати та аналізувати економічну інформацію, робити практичні висновки та розробляти заходи щодо поліпшення фінансової діяльності конкретного об`єкта дослідження;

4) уміння під час захисту переконливо і в доступній формі викласти основні положення роботи, свої висновки і пропозиції.

Кваліфікаційна робота, як обов'язкова частина освітньої програми підготовки бакалавра, являє собою вирішення практично-орієнтованого завдання, що виконане самостійне та демонструє:

– набуті спеціальні знання і уміння;

– здатність збирати та інтерпретувати інформацію (дані), обирати методи та інструменти вирішення поставленого завдання, застосовувати інноваційні підходи до їх вирішення;

– уміння формувати роботу відповідно до вимог (за встановленою структурою, змістом тощо);

– здатність захищати отримані результати через процедуру прилюдного захисту.

Тобто під час підготовки та захисту кваліфікаційної роботи студенти повинні продемонструвати комплекс набутих ними загальних та спеціальних компетентностей, що зазначені у відповідній освітній програмі бакалаврського рівня.

2 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ БАКАЛАВРСЬКИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

2.1 Етапи та графік виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Випускна кваліфікаційна робота виконується відповідно до календарного графіку підготовки випускних кваліфікаційних робіт, що складається кафедрою обліку і фінансів НТУ «ХПІ», затверджується завідувачем кафедри та розміщується на інформаційних ресурсах кафедри. У період підготовки випускних кваліфікаційних робіт питання щодо стану їх підготовки студентами та дотримання ними календарного графіку підготовки випускних кваліфікаційних робіт систематично заслуховуються на засіданнях кафедри.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає певну послідовність основних етапів, які представлені на рис. 2.1.

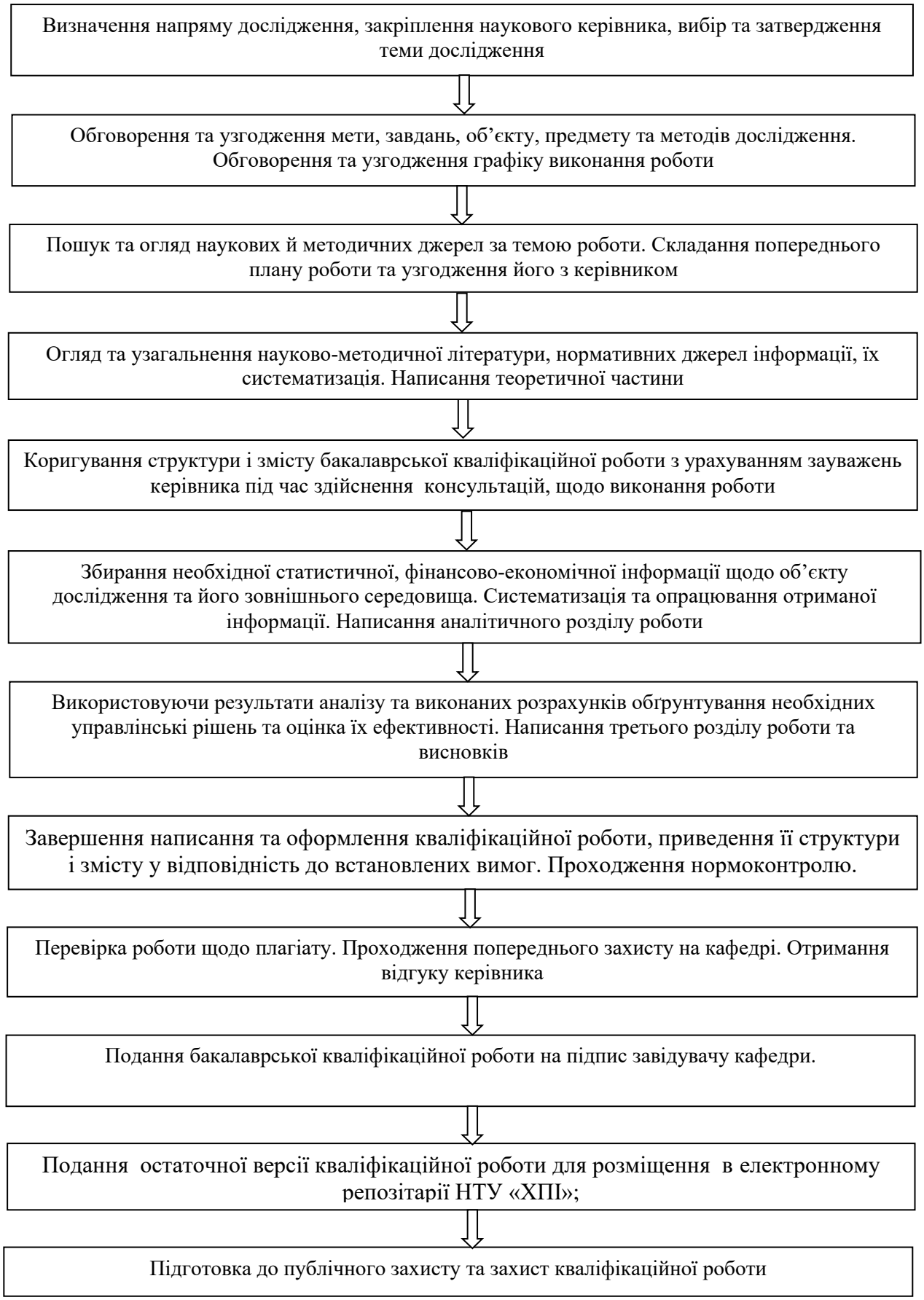

Рисунок 2.1 - Основні етапи виконання кваліфікаційної роботи бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

З метою підвищення якості кваліфікаційної роботи проводиться її попередній захист на засіданні випускової кафедри. За результатами попереднього захисту ухвалюється рішення про рекомендацію кваліфікаційної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією або її доопрацювання.

У разі позитивного рішення кафедри кваліфікаційна робота перевіряється на академічний плагіат. Форму заяви–згоди на перевірку роботи на плагіат наведено у Додатку Т.1.

Виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях та кваліфікаційних роботах здійснюється через експертну оцінку з використанням відповідного програмного забезпечення.

Згідно з Положенням про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагіату, в НТУ «ХПІ» встановлено показники оригінальності текстів:

- для наукових праць: понад 80% – текст вважається оригінальним, робота допускається до захисту або опублікування;
- для кваліфікаційних робіт: понад 70% – текст вважається оригінальним, робота допускається до захисту або опублікування.

Кожна наукова публікація повинна мати висновок (звіт) щодо рівня її оригінальності (Додаток Т.2). Для рукописів статей, які направлені для публікації у наукових
фахових виданнях університету обов'язковим є наявність письмової заяви автора (авторів) про відсутність академічного плагіату.

Після цього кваліфікаційна робота і наукові публікації здобувача освітнього ступеня розміщуються в інституційному репозитарії університету.

Якщо кваліфікаційна робота отримує негативну оцінку, авторові надається можливість її доопрацювати у встановлені терміни. Після доопрацювання роботи здобувач освітнього ступеня подає її на випускову кафедру, яка повторно розглядає роботу.

У випадку надання негативного відгуку керівником роботи остаточне рішення про допуск (або недопущення) кваліфікаційної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією приймає випускова кафедра.

2.2 Визначення напряму дослідження, вибір та затвердження теми бакалаврської роботи

Тематичне спрямування кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою «Обліку і фінансів» НТУ «ХПІ». Теми робіт формуються відповідно до вимог освітньо-професійних програм бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», напрямів науково-дослідної тематики кафедри, запитів роботодавців, сучасних проблем й досягнень у сфері фінансів, банківської справи та страхування, наукових інтересів викладачів кафедри.

Студентам надається право вибору теми бакалаврської роботи, орієнтуючись на рекомендовану кафедрою тематику (додаток А). Студент, за погодженням із керівником, може запропонувати свою тему за умов

відповідного обґрунтування доцільності її розробки для узгодження на кафедрі. Разом із вибором теми визначається підприємство, на матеріалах якого буде виконуватися робота. Діяльність цього підприємства повинна створювати можливість інформаційного забезпечення дослідження обраної проблеми.

Після вибору теми і її обговорення з потенційним науковим керівником студенти подають заяву про її затвердження на ім'я завідувача кафедри (Додаток Б). Теми бакалаврських робіт та наукові керівники затверджується наказом ректора університету.

2.2 Завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Керівник випускної роботи формулює завдання спільно зі студентом. У завданні на виконання бакалаврської роботи (додаток Ж) визначаються вихідні дані, перелік питань, що підлягають розробці, та календарний графік її виконання.

Керівник виявляє рівень готовності студента до виконання роботи, роз'яснює суть виданого завдання й основних питань, які підлягають розробці, надає допомогу зі складання календарного графіку на весь період виконання роботи.

Завдання для виконання кваліфікаційної роботи підписують студент та керівник, а потім затверджується завідувачем кафедри. Завдання для виконання кваліфікаційної роботи оформлюють одним примірником, який видають студентові. Цей примірник студент розміщує в кваліфікаційній роботі. Невиконання завдання або ж систематичне відхилення від календарного графіку є підставою для недопущення студента до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра.

2.3 Наукове керівництво та організація виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

Науковим керівником випускної кваліфікаційної роботи бакалавра призначається науково-педагогічний працівник кафедри, який проводить наукові дослідження за відповідним напрямом.

До основних обов'язків наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи відносяться:

– допомога студенту в остаточному формулюванні теми дослідження, формування структури роботи та плану;

– надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки інформаційних матеріалів діяльності об'єкта написання випускної кваліфікаційної роботи, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогнозних, експертних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;

– забезпечення дотримання академічної доброчесності студентом;

– консультування щодо змісту випускної кваліфікаційної роботи, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до неї;

– контроль за виконанням окремих етапів роботи, оформлення поетапних

результатів дослідження;

– підготовка студентів до проведення захисту випускної кваліфікаційної роботи;

– складання відгуку про відповідність випускної кваліфікаційної роботи вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

За інформацію, викладену у кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень персонально відповідає студент..

На період виконання бакалаврських робіт складається графік консультацій керівників, згідно з яким забезпечується систематична робота над бакалаврською роботою студента та керівника. Постійні консультації допомагають студенту у виборі методів дослідження, контролю дотримання вимог щодо змісту і оформлення випускної роботи, своєчасному усуненні відхилень.

3 СТРУКТУРА, ЗМІСТ ТА ВИМОГИ ДО ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

3.1 Склад та структура бакалаврської роботи

Кваліфікаційна робота бакалавра як теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи бакалавра має бути близько 70-90 сторінок друкованого тексту, не враховуючи списку літератури та додатків.

Мова кваліфікаційної роботи бакалавра - державна, стиль - науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок.

Кваліфікаційна робота повинна містити такі основні структурні елементи:

– титульний аркуш;
– відомість документів;
– завдання на бакалаврську роботу;
– реферати (українською та англійською мовами);
– зміст;
– перелік познак та скорочень (за наявності);
– вступ;
– основна частина;
– висновки;
– список джерел інформації;
– додатки (за наявності).

3.2 Методичні вказівки до виконання вступної частини роботи

До вступної частини роботи належать:

– титульний аркуш встановленого зразка;
– завдання на виконання бакалаврської роботи;
– реферат;

– зміст;
– перелік познак та скорочень (за наявності).

Титульний аркуш та завдання на виконання бакалаврської роботи видаються на випусковій кафедрі й оформлюються студентом згідно зі стандартним зразком (додаток В). Шифр дипломної роботи, що проставляється на титульному аркуші, складається з номеру групи відповідно до правил нумерації академічних груп та номеру теми за наказом, наприклад, БЕМ-421.05. Також додаються «Відомості документів дипломної роботи» (додаток Д) та «Звіт про виконання дипломної роботи» (додаток К).

Реферат призначений для короткого ознайомлення з роботою і повинен відбивати у стислій, інформативній формі її основний зміст і результати (Додаток Л). Текст реферату мусить бути не більше однієї сторінки. Він повинен відображати наступні відомості:

– ключові слова;
– мету роботи;
– об'єкт дослідження або розробки;
– методи дослідження;
– теоретичні та практичні результати.

Реферат виконують однією або двома мовами (українською та додатково однією іншою, наприклад, англійською). Сторінки реферату не нумерують та в загальне число сторінок пояснювальної записки не зараховують.

Зміст розташовують безпосередньо після реферату, на новій сторінці. Зміст містить у собі послідовний перелік структурних елементів пояснювальної записки, найменування розділів і підрозділів із зазначенням номерів сторінок, на яких вони наведені. Заголовки елементів пояснювальної записки записують малими літерами з першої великої; заголовки розділів і підрозділів записують разом з їх порядковими номерами. Закінчення найменування елементів змісту відокремлюють від номера сторінки крапками.

– Виконання *переліку познак та скорочень (за наявності)* повинно відповідати вимогам СТЗВО-ХПІ-3.01-2021, підрозділ 5.4.

3.3 Методичні вказівки до виконання основної частини роботи

Основна частина кваліфікаційної роботи (пояснювальна записка) містить вступ, теоретичний, аналітичний і рекомендаційний розділи, висновки, список джерел інформації та додатки.

Головним завданням ***вступу*** бакалаврської роботи є обґрунтування актуальності та практичної значущості обраної теми, особливостей постановки і вирішення питань щодо конкретних умов досліджень, аргументувати доцільність розгляду відповідної проблеми в сучасних умовах розвитку національної економіки на мікро- та макрорівнях, стан її розв’язання в економічній науці та у практиці управління підприємством. Для цього варто оцінити ступінь вивченості досліджуваної проблеми та назвати вчених, які внесли значний вклад у її розробку.

Далі слід сформулювати *мету* бакалаврської роботи і *основні завдання*,

що з неї випливають, *предмет* і *об'єкт* дослідження.

Мета відповідно до теми визначає теоретичні та практичні напрями (результати) дослідження.

Завдання, які ставляться у вступі до кваліфікаційної роботи, повинні розкривати мету дослідження. Формулювання завдань можна подати, використовуючи слова типу: дослідити…, узагальнити…, систематизувати..., уточнити..., визначити..., розробити…, спрогнозувати..., обґрунтувати пропозиції... тощо. Зазвичай на основі завдань дослідження будується структура кваліфікаційної роботи, тобто завдання роботи повинні відповідати змісту кваліфікаційної роботи.

Об'єкт дослідження - це процес або явище, які породжують проблемну ситуацію. Не слід називати об'єктом дослідження конкретний суб'єкт фінансової системи (організації, установи, підприємства, фірми, компанії або їхні структурні підрозділи).

Предмет дослідження деталізує конкретну проблему в рамках об'єкта дослідження. Це те, що перебуває в межах об'єкта і на що спрямовується увага при підготовці дипломної роботи. Предмет визначає тему дослідження. Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як ціле і його частина.

У вступі зазначаються також *методи* дослідження, щовикористовуються: 1) теоретичні методи - аналізу та синтезу; системного підходу; причинно-наслідкового зв'язку тощо; 2) аналітичні й статистичні методи - динамічного, структурного, коефіцієнтного та порівняльного аналізу; систематизації та узагальнення; кореляційний та багатофакторний регресійний аналіз; групування; методи прогнозування та інші.

Далі зазначаються інформаційні джерела дослідження: вітчизняні та закордонні видання, матеріали преси, мережі Internet та фактичні дані щодо діяльності об'єкта дослідження.

При наявності власних наукових розробок у вступі наводять перелік опублікованих статей та тез доповідей та вказують власний внесок здобувача вищої освіти в їх створення. Обсяг вступу не має перевищувати трьох сторінок. Структура вступу наведена у додатку М.

Теоретичний розділ.

Теоретичне обґрунтування має визначити роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності об'єкту дослідження у сфері державних фінансів, банківської системи, фінансів підприємств, системи страхування тощо. При підготовці цього розділу необхідно встановити, що зроблено з обраної тематики попередниками. У теоретичних дослідженнях доцільно узагальнити вітчизняний і закордонний досвід, результати наукових досліджень провідних вчених, в яких розкривається сутність та зміст досліджуваних явищ та процесів у сфері фінансів. З кожного питання важливо знайти подібність і розходження точок зору різних авторів, дати їх порівняльний аналіз, виявити можливі протиріччя й неточності, щоб *обґрунтувати власну позицію*.

Роботу з літературними джерелами необхідно розпочати з вивчення

законодавчих та нормативних документів, підручників, навчальних посібників, довідників, а також монографій. Потім перейти до вивчення статей у журналах. Разом із вказаними літературними джерелами можуть бути використані збірники наукових праць, наукових статей і матеріали наукових конференцій. При вивченні літератури студент повинен використовувати публікації останніх років.

Літературні джерела слід підбирати і використовувати у відповідності до змісту проблеми, що досліджується. Необхідно вдумливо і критично аналізувати, оцінювати нормативні документи та наукові публікації, щоб погодитися або, навпаки, не погодитися з поглядами окремих авторів. Використання літературних джерел супроводжується обов'язковим посиланням на джерело й сторінку, звідки запозичені ті або інші відомості.

Чітко визначене теоретичне поле роботи дає змогу перейти в наступних розділах до конкретного аналітичного дослідження.

Бажано ілюструвати текст графічними матеріалами: схемами, графіками, діаграмами.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 20-25 сторінок.

Аналітичний розділ.

Аналітичний розділ бакалаврської кваліфікаційної роботи є ключовим для подальших досліджень. Для його виконання студент повинен зібрати необхідну економічну, статистичну, фінансову та іншу інформацію про об’єкт дослідження, мінімум за 3 останні роки. Крім того, відповідно до завдання, на основі статистичної інформації (Держкомстату України), дослідити проблему на рівні національної економіки, що дає підґрунтя для визначення загальних зовнішніх умов функціонування об’єкту дослідження.

Аналітичний розділ починається із загальної організаційно-економічної характеристиці об'єкту дослідження, яка відображає: вид економічної діяльності; організаційно-правова форма; місце знаходження; номенклатура продукції або послуг; конкурентні позиції на ринках ресурсів та збуту; структура управління; конкурентні позиції підприємства на ринку продукції (товарів, послуг); стратегічні цілі та місія; проаналізувати основні економічні показники за останні 3 роки (динаміка обсягу та структури продукції, активів та капіталу, чисельності працівників, витрат та доходів, прибутку тощо).

Характеристика об'єкту завершується зведеною таблицею динаміки основних фінансово-економічних показників господарської діяльності за останні три - п'ять років порівняно із середніми значеннями в галузі й аналогічними показниками кращих фірм. Звернути першочергову увагу на ті сторони роботи, виявити ті її особливості, які мають пряме відношення до теми кваліфікаційної роботи.

У процесі аналізу об’єкту дослідження (у сфері державних фінансів, банківської системи, фінансів підприємств, системи страхування тощо) слід приділити увагу динамічним та структурним змінам основних базових показників, які характеризують процеси, що відповідають темі роботи. Застосувати, за необхідністю, коефіцієнтний та інші методи фінансового

аналізу.

Особливу увагу слід приділити факторам зовнішнього та внутрішнього середовища, що суттєво вплинули (як негативно, так і позитивно) на змінення явищ, які вивчаються. Для дослідження впливу різних факторів слід використовувати методи детермінованого факторного аналізу: ланцюгових підстановок; абсолютних та відносних різниць; інтегральний метод тощо. За необхідністю можливо й використання методів стохастичного факторного аналізу: парної та множинної кореляції; матричні моделі; математичне програмування; дослідження операцій тощо.

Аналіз факторів, що вплинули на зміни результативних показників, і їх економічна оцінка повинні бути глибокими, конкретними та цілеспрямованими. Не можна підмінювати аргументовані докази та висновки про стан досліджуваної проблеми простою констатацією фактів про рівень і динаміку показників, що характеризують це питання.

Матеріали, що приводяться у даному розділі, повинні бути тісно пов'язані з теоретичними й методичними положеннями, які обґрунтовуються у першому підрозділі.

Аналіз має виявити певні недоліки в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності, визначити невикористані резерви.

Результати розрахунків для виконання аналізу необхідно подавати у вигляді таблиць або графіків, діаграм.

Обсяг другого розділу не повинен перевищувати 20-25 сторінок.

Рекомендаційний розділ.

У цьому розділі обґрунтовуються загальні шляхи та конкретні рекомендації, спрямовані на подолання фінансових проблем та поліпшення показників, що характеризують досліджуване явище, процес, а також підвищення ефективності фінансової та інших видів діяльності на об’єкті дослідження.

На базі основних теоретичних положень та методичних підходів, що викладені у першому розділі, та, в першу чергу, висновків проведеного аналізу обґрунтовуються пропозиції студента по поліпшенню складу та структури активів й капіталу, підвищенню доходів та прибутковості, скороченню витрат, ефективному використанню фінансових ресурсів, прискоренню грошового обороту, подоланню бюджетного дефіциту, підвищенню фінансової стійкості, попередженню банкрутства об’єкту дослідження й т. ін. Обов'язковим елементом при виконанні цього розділу повинно бути фінансово-економічне обґрунтування та оцінка результатів пропонованих заходів у розрахунково-кількісному виразі.

Зміст третього підрозділу пояснювальної записки залежить від теми роботи та об’єкту дослідження. Однак, поза залежністю від розходжень у темах, особливу увагу при виконанні цього розділу рекомендується звернути на обґрунтування шляхів поліпшення стану досліджуваних проблем на об’єкті за рахунок: удосконалювання всіх ланок фінансово-економічного механізму господарювання на відповідних рівнях національної економіки; упорядкування

зовнішніх та внутрішніх фінансових та економічних відносин; впровадження нових прогресивних форм організації фінансової діяльності та фінансових інструментів; удосконалення операційної діяльності, системи стимулювання та мотивації ефективної господарської діяльності в цілому - в умовах функціонування ринкової економіки та особливостей зовнішнього середовища. Обсяг третього розділу не повинен перевищувати 20 сторінок.

Висновки.

Основна частина пояснювальної записки завершується висновками. Студент у логічній послідовності повинен узагальнити результати кваліфікаційної роботи, стисло сформулювати основні положення і пропозиції за кожним пунктом роботи, тобто по кожному з пунктів завдання.

Формулюючи висновки, треба зробити акцент на кількісних і якісних характеристиках отриманих результатів, обґрунтувати їх достовірність. Як висновок наводяться загальні дані про економічну ефективність (результативність) пропозицій і рекомендацій роботи, про переваги їх використання в практичній діяльності об'єкту дослідження, а також характеризуються шляхи і методи впровадження результатів кваліфікаційної роботи. За наявності власних наукових розробок цей факт відображають у висновках. Приклад оформлення висновків наведено у додатку Н.

Список джерел інформації.

Список джерел інформації (СДІ) – це список цитованих, розглянутих, згаданих та використаних джерел інформації (ДІ). Джерелами інформації є: монографії, підручники, наукові статті, нормативно-технічні документи (НТД), звіти про науково-дослідну роботу, дисертації, статистичні збірники, техніко-економічні нормативи та норми,прейскуранти тощо.

У списку джерел інформації кількість джерел не повинна перевищувати 50. Посилання на них мають наводитись у вигляді порядкового номеру за списком джерел у квадратних дужках. На усі джерела інформації повинні бути посилання в основній частині пояснювальної записки.

У списку джерел бібліографічні описи джерел інформаціїрозташовують у тому порядку, в якому джерела вперше згадуються у тексті. Порядкові номери описів у списку ДІ є номерами посилань на них.

Список джерел інформації складають відповідно до вимог СТЗВО-ХПІ-3.01, підрозділ 5.8. Приклад виконання СДІ наведено у додатку П.

Додатки.

Додатки можуть містити, наприклад, проміжні математичні обґрунтування, формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; копії фінансової звітності, витяги із звітних матеріалів, виробничі плани і програми; інструкції й методики, опис алгоритмів і програм розв'язування задач; ілюстрації допоміжного характеру та ін.

На усі додатки повинні бути посилання у відповідних розділах пояснювальної записки.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

4.1 Загальні вимоги до оформлення

Бакалаврська робота повинна бути оформлена відповідно до загальних вимог до оформлення текстових документів у сфері навчального процесу СТЗВО – «ХПІ» –3.01 – 2021.

Документи дипломної роботи повинні виконуватися, як правило, українською мовою. Виконання будь-якою іншою мовою допускається з дозволу кафедри та інституту на підставі відповідного обґрунтування.

Документи виконують на аркушах друкарського паперу формату А4 (297х210 мм). На аркушах мають бути залишені поля: нижнє та верхнє – 20 мм, ліве – 3 мм, праве – не менше 10 мм. Текст документа виконують через півтора інтервали, кегль шрифту 14 п., для елементів тексту (таблиць, приміток та ін.) допускається шрифт 12 п., рекомендований шрифт - Times New Roman.

Основна частина дипломної роботи складається з розділів і підрозділів. Заголовки структурних елементів пояснювальної записки й заголовки розділів слід друкувати по центру великими літерами без крапки на кінці, напівжирним шрифтом, не підкреслюючи. Перенесення слів у заголовках розділів не допускається. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки підрозділів треба починати з абзацного відступу і друкувати напівжирним шрифтом маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки на кінці.

Між заголовком розділу та заголовком підрозділу або наступним текстом треба залишити один вільний рядок.

Між заголовком підрозділу і наступним текстом – півтора інтервалу, як в основному тексті.

Між заголовком розділу (підрозділу) і попереднім текстом треба залишити один вільний рядок.

Кожний розділ документа рекомендується починати з нового аркуша (сторінки). Не допускається розміщувати заголовок розділу, підрозділу, пункту або підпункту в нижній частині сторінки, якщо після нього вміщується усього один рядок тексту.

4.2 Нумерація

Аркуші документа нумерують арабськими цифрами, проставляючи їх у правому верхньому кутку аркуша без будь-яких знаків та нумерація повинна бути наскрізною для всього документа.

Нумерація сторінок пояснювальної записки починається з цифри 2 на аркуші «ЗМІСТ». Додатки є продовженням документа і мають наскрізну нумерацію сторінок, спільну з документом.

4.3 Скорочення

Якщо у тексті документа застосовуються умовні позначення,скорочення, символи, одиниці вимірювання, які не передбачені чинними стандартами, а також специфічна термінологія, то їх перелік має бути поданий у вигляді окремого списку. Перелік наводять у такій послідовності: скорочення (у тому числі й абревіатурні); умовні (літерні) позначення; одиниці вимірювання; терміни. Незалежно від наявності переліку при першому появленні у тексті позначень (скорочень) слід приводити їх розшифровку.

Слова у тексті і в таблицях скорочувати не допускається. Виключення становлять скорочення слів і словосполучень, встановлених у державних стандартах або загальноприйнятих у науковій термінології.

Дозволяється застосовувати скорочення слів і словосполучень, характерних для професійної галузі знань. Записуються такі скорочення одним із двох способів: 1) якщо кожне з них повторюється далі не менш трьох разів - безпосередньо в тексті (у дужках після повного найменування при першому згадуванні); 2) в переліку умовних позначень.

4.4 Ілюстрації

Ілюстрації (креслення, рисунки, схеми, діаграми), що зустрічаються в тексті, називають рисунками. Рисунок, як правило, слід розміщати безпосередньо після першого згадування його в тексті або на наступній сторінці. На всі ілюстрації необхідно давати посилання в тексті роботи.

Всі ілюстрації повинні мати назву. Ілюстрації позначаються словом «Рисунок...», яке разом з назвою ілюстрації розташовують під рисунком, після пояснювальних даних, без крапки на кінці, по центру рядка. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відділених крапкою. Номер рисунка відокремлюють від його назви тире.

Підрисунковий текст розміщують вище назви рисунка (див. рис. 4.1).

Приклад

Рисунок 4.1 – Основні елементи механізму управління прибутком

Відстань між ілюстраціями і наступним чи попереднім текстом повинна бути не менша одного рядка. Якщо після посилання на рисунок розглядається матеріал, що ілюструється, то в тексті слово «рисунок» пишуть без номера, наприклад: «Як видно з рисунка …».

4.5 Таблиці

Для зручності викладу тексту цифровий матеріал треба оформляти в таблицях. Таблицю залежно від її розміру слід розміщати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці чи у додатках. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи.

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, які наводяться в додатках.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відділених крапкою. Наприклад, таблиця 1.3 - третя таблиця першого розділу.

Всі таблиці повинні мати назву. Назва має бути короткою і відбивати зміст таблиці. Номер записують після слова «Таблиця»; запис виконують над таблицею з лівого боку з абзацного відступу тексту, номер таблиці відокремлюють від його назви тире.

Якщо рядки або стовпчики таблиці виходять за межі формату сторінки,то таблицю поділяють на частини, шляхом перенесення частини таблиці на наступну сторінку. При поділі таблиці заголовки колонок на наступній сторінці заміняють відповідно арабськими цифрами, які наведені у додатковому рядку на попередній сторінці.

Слово «Таблиця», її номер і найменування розміщують тільки над першою частиною таблиці, а над іншими частинами з лівого боку друкують з абзацу: «Продовження таблиці__» , а над останньою частиною – «Кінець таблиці__» .

Відстань між таблицею і подальшим або попереднім текстом повинна складати один рядок.

Приклад

Таблиця 4.5 - Фінансовий стан корпорацій напередодні перегрупування

Показник	Корпорація *N*	Корпорація *D*
1	2	3
1 Кількість акцій, штук	2 000 000	600 000
2 Загальний прибуток, грн	40 000 000	19 200 000
3 Прибуток на акцію, *EPS,* грн	20	32
4 Курс акції, *P*, грн	300	200
5 Коефіцієнт *P/E*	15	6,25

Якщо таблиця переходить на іншу сторінку та на ній закінчується, її перенесення оформляють у такий спосіб:

Кінець таблиці 2.5

1	2	3
6 Ставка дивідендних виплат, %	87,23	65,14
7 Ринкова вартість, грн	600 000 000	120 000 000

При складані статистичних, аналітичних таблиць та таблиць з фінансовою інформацією слід дотримуватись також таких основних правилїх побудови та оформлення:

1 Таблиця має бути компактною і містити лише ту інформацію, яка безпосередньо характеризує об'єкт дослідження.

2 Назва таблиці, заголовки рядків і граф мають бути стислими, чіткимиі лаконічними. Крім загальноприйнятих скорочень одиниць вимірювання, скорочення слів у заголовках не допускається. Якщо назви окремих граф (рядків) повторюються, мають однакові терміни або однаковий зміст, то їх доцільно об'єднати спільним заголовком.

3 У таблиці обов'язково слід вказувати одиниці вимірювання показників. Якщо одиниця вимірювання однакова для всіх показників таблиці, то вона вказується у загальній назві таблиці або над верхнім правим кутом таблиці; якщо одиниці вимірювання різноманітні, то їх назви вказують в заголовках рядків або граф таблиці, а інколи в окремо наведенійспеціальній графі.

4 Рядки в підметі і графи в присудку, як правило, нумерують. Це доцільно робити у великих за змістом таблицях або у випадках наведення методики розрахунку показників з посиланням на номери граф і рядків таблиці.

5 Точно додержуватись таких умовних позначень щодо відсутності даних у таблиці відповідно до причин:

– якщо клітинка таблиці не може бути заповнена, ставиться знак "х";

– коли відомості про явище відсутні, ставиться три крапки «...»;

– відсутність самого явища позначається тире «-»;

– дуже малі числа записуються (0,0) або (0,00). Кількісні показники в межах однієї графи повинні наводитися з однаковою точністю, тобто до 0,1, до 0,01, до 0,001.

6 Таблиці повинні бути замкненими, тобто з підсумковими результатами. Виняток становлять аналітичні таблиці, в яких підсумків може не бути.

Таблиці треба вміти читати і аналізувати. Читання таблиць має неабияке пізнавальне і практичне значення. Аналіз таблиць з економічною інформацією складається з аналізу побудови таблиці, тобто з визначення того, яке явище наведене в таблиці, якими ознаками воно характеризується, які ознаки покладені в основу групування, що утворює підмет і присудок. Аналіз змісту таблиці передбачає вивчення окремих груп підмета таблиці (аналіз по горизонталі) і окремих ознак присудка (аналіз по вертикалі), зіставлення даних різних груп сукупності; визначення наявності і характеру залежності між окремими ознаками; подання узагальнюючих висновків про окремі групи і про всю сукупність.

4.6 Переліки

Переліки у тексті позначають одним зі способів: арабськими цифрами з дужкою; малими літерами української абетки з дужкою (крім літер є, з, і, їй, о, ч, ь); знаком дефіс.

Після слова, що передує перелікам, ставлять двокрапку. Текст переліків разом з позначенням починають з абзацу і виконують малими літерами, у кінці переліків ставлять крапку з комою (крім останнього, після якого ставлять крапку). Другі (подальші) рядки переліків слід починати від границі поля.

Допускається подальша деталізація переліків (другий рівень). У цьому випадку їх записують з абзацу відносно переліків першого рівня.

Приклад

Фінансове оточення підприємства становлять:

1) фінансові ринки;
2) фінансові інститути:
   а) банки;
   б) біржі;
   в) пенсійні фонди.

Якщо переліки складаються з декількох закінчених фраз, їх позначають арабськими цифрами без дужки і крапки, починають з великої літери і відокремлюють один від одного крапкою.

Приклад

До об'єктивних ознак глобалізації фінансових ринків можна віднести наступні тенденції та процеси, що спостерігаються у світовій економіці.

1 Зростання обсягів міжнародної торгівлі товарами і послугами (глобалізація товарних ринків і ринків комерційних послуг).

2 Збільшення масштабів трансграничних інвестицій (глобалізація ринків капіталу).

4.7 Формули і рівняння

Формули і рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, по центру рядка. В одному рядку можна розташовувати тільки одну формулу.

Вище й нижче кожної формули або рівняння треба залишити одинвільний рядок.

Переносити формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка.

Розшифровку позначень символів і числових коефіцієнтів, які входять у формулу, треба наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі або рівнянні. Пояснення значення кожного символу і числового коефіцієнта необхідно давати з нового рядка. Перший рядок розшифровки починають словом „де”, без двокрапки, розташовуючи умовні позначення один під одним.

Приклад.

На практиці як міру ризику використовують показник дисперсії активу *D(x)*, який визначають за формулою (4.3).

$$D(x) = \frac{1}{n-1}\sum_{i=1}^{n}(r_i - \bar{r})^2, \tag{4.3}$$

де r_i - *i-й* рівень значення динамічного ряду прибутковості активу;

$\bar{r}$ - середнє хронологічне значення прибутковості активу;

n - кількість спостережень (рівнів).

Формули мають бути пронумерованими. Нумерувати слід тільки основні формули, на які треба зробити посилання. Формули і рівняння треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули, відділених крапкою. Наприклад: формула (3.3) – третя формула третього розділу.

Номер формули позначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

4.8 Приклади і примітки

Приклади розташовують відразу після тексту, що вимагає пояснення. Примітки дають безпосередньо після тексту, ілюстрації або таблиці, до яких вони належать. Примітки до таблиці поміщають під лінією, що позначає закінчення таблиці.

Примітку друкують через один інтервал. Слово "Примітка" записують з абзацу з великої літери і не підкреслюють.

Слово «Примітка» друкують шрифтом кегля 12 з абзацу з великої літери і не підкреслюють. Після слова «Примітка» ставлять крапку і на тому ж рядку з великої літери наводять текст примітки.

Приклади наводять у тих випадках, коли вони пояснюють зміст тексту документа або сприяють більш стислому його викладенню. Приклади розташовують безпосередньо після тексту, який потребує пояснення. Слово «*Приклад», «Приклади»* виконують курсивом і розміщують на окремому рядку з абзацу без розділових знаків. Якщо текст прикладу розміщено на тому ж рядку, що й слово «Приклад», то після слова «Приклад» ставиться крапка. Якщо прикладів декілька, їх нумерують так само, як примітки.

4.9 Посилання

Посилання на джерела інформації у тексті позначають порядковими номерами відповідно до нумерації у списку джерел інформації у квадратних дужках із вказівкою номера відповідної сторінки.

Приклад:

Цитата у тексті «...у загальному обсязі робочого часу частина інформаційної роботи перевищує 70 % [7, с. 46]».

У посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, ілюстрації, таблиці, формули, додатки вказують їх номер. При використанні посилань необхідно писати: «у розділі 1...», «на рисунку 2.1...» або «на рис. 2.1», «у таблиці 3.4...» чи «у табл. 3.4...» «за формулою (2.4)...», «у додатку Б».

Порядковий номер джерел надають у тому порядку, за яким джерела вперше згадують у тексті. У разі повторних посилань на те ж саме джерело, його номер повторюють.

4.10 Додатки

Додатки слід оформляти як продовження роботи у вигляді окремої частини, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати загальну з усією роботою наскрізну нумерацію сторінок.

Всі додатки повинні бути названі у змісті.

Додатки, як структурний елемент пояснювальної записки, починають із окремого аркуша, на якому вгорі, по центру рядка друкують великими літерами слово «ДОДАТОК».

Додатки позначають великими літерами українського алфавіту, за винятком літер: Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Якщо додаток один, його теж позначають як «ДОДАТОК А».

Додаток повинен мати заголовок, надрукований під словом «ДОДАТОК» малими літерами з першої великої симетрично щодо тексту сторінки.

Якщо додатками є копії документів, проспекти тощо, то перед копією варто помістити чистий аркуш, на якому посередині пишуть «ДОДАТОК» і його назву. Сторінки копій нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію.

Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння в тексті додатка треба нумерувати в межах кожного додатка. Наприклад: рисунок Д.3 - третій рисунок додатка Д; таблиця А.2 - друга таблиця додатка А.

5 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

5.1 Захист кваліфікаційної роботи

До захисту випускної кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно виконали вимоги навчального плану/індивідуального навчального плану студента, у т.ч. програму переддипломної практики.

Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою кафедрою. У календарному плані-графіку встановлюються строки подання на рецензування науковому керівникові окремих розділів і роботи у цілому. Випускна робота в цілому подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у строки, визначені у Завданні, але не пізніше

30 робочих днів до засідання ДЕК.

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення роботи та надає відгук, в якому зазначається:

– актуальність дослідження;

– сучасність використаних методів дослідження;

– рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;

– вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми; логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;

– участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методиці;

– повнота розкриття теми;

– перспективність запропонованих рекомендацій;

– недоліки роботи та зауваження;

– рекомендація до захисту.

Негативний письмовий відгук наукового керівника щодо змісту випускної кваліфікаційної роботи та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

За наявності рукопису та відгуку наукового керівника випускна кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі, але не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту. Титульна сторінка, завдання представленої роботи містить підписи: студента, наукового керівника, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри.

У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві суб'єкту господарювання, за матеріалами якого виконано дослідження тощо, випускна робота не реєструється, на рецензування не приймається і до захисту не допускається.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту кафедра «Обліку і фінансів» відповідно до графіку підготовки організовує попереднє заслуховування представлених студентом основних положень кваліфікаційної роботи спеціально сформованою комісією попереднього захисту для отримання рекомендації до захисту або зауважень щодо змісту та оформлення.

Після успішного проходження попереднього захисту випускна кваліфікаційна робота передається на розгляд завідувачу кафедри, який робить висновок про рекомендацію її до захисту на засіданні ДЕК не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи.

Студент готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій, а також необхідний ілюстративний матеріал – наочне представлення відповідних тверджень під час доповіді, – зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати чисельному складу ДЕК. Зразок оформлення титульної сторінки ілюстративного матеріалу наведено у додатку Р.

Публічний захист випускної кваліфікаційної роботи відбувається на кафедрі.

На засідання ДЕК подаються наступні документи:

- навчальна (залікова) картка студента;
- пояснювальна записка**,** підписана студентом, керівником, консультантом окремих розділів (якщо це передбачено завданням) з позначкою завідувача кафедри про допуск до захисту;
- відгук керівника;
- ілюстративний матеріал до презентації.

Для доповіді студенту надається 7 - 10 хвилин часу. У ході доповіді студент повинен: назвати тему роботи, охарактеризувати проблемну ситуацію, що склалася на об'єкті дослідження, обґрунтувати прийнятий варіант рішення проблеми, практичну (наукову) значимість результатів і можливості ефективного використання наведених рекомендацій.

Доповідь має бути узгоджена з ілюстративним матеріалом. У процесі доповіді необхідно зробити посилання на всі плакати. Приклад підготовки доповіді наведено у додатку С.

Крім доповіді, захист включає:

- відповіді студента на питання членів ДЕК і осіб, які присутні на захисті;
- заслуховування відгуку керівника та рецензенту;
- відповіді випускника на відзначені у відгуку та рецензії недоліки та зауваження.

5.2 Оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи

Під час виконання кваліфікаційної роботи студент демонструє: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректна використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами.

Критеріями оцінювання випускної роботи бакалавра є:

– чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;

– рівень розв’язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;

– рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;

– ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів;

– широта та доцільність застосування методичного апарату дослідження;

– науковість стилю викладення;

– відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження;

– правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

Випускна кваліфікаційна робота, яка *має невідповідності* у в

формулюванні теми, назві підприємства (організації, установи тощо), за матеріалами якого виконано дослідження, не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів дослідження реального суб'єкту господарювання за обраною темою і обґрунтованих пропозицій, виконана з порушенням затвердженого графіку підготовки, а також не має відгуку наукового керівника до захисту *не допускається*, і за поданням витягу з протоколу засідання кафедри, студент відраховується з НТУ «ХПІ».

ДЕК оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту випускної кваліфікаційної роботи – уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження. При оцінюванні випускної кваліфікаційної роботи ДЕК враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

Результати захисту випускних кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-баловою шкалою, яка відповідно переводиться в шкалу ЄКТС (таблиця 5.1). Критерії оцінювання наведено у таблиці 5.2.

Таблиця 5.1 – Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4 – бальну та шкалу за системою ECTS

Оцінка за системою ECTS	Оцінка за 100–бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	90 – 100	5 (відмінно)
B	82-89	4 (добре)
C	75-81	
D	64-74	3 (задовільно)
E	60-63	
FX	35-59	2 (незадовільно з можливістю доопрацювання роботи)

Рішення про присвоєння студенту кваліфікації «магістра фінансів, банківської справи та страхування» і про загальну оцінку роботи ухвалюється на закритому засіданні ДЕК відкритим голосуванням з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

Результати засідання ДЕК оголошуються його головою в день захисту після оформлення протоколу засідання ДЕК.

Студент, який не захистив з поважних причин у встановлений строк випускну кваліфікаційну роботу, має право на повторну атестацію протягом наступних трьох років під час роботи ДЕК за тією ж освітньою програмою. Дата повторного захисту визначається наказом ректора НТУ «ХПІ».

Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ДЕК визначає, чи може студент подавати на повторний захист ту ж роботу з

доопрацюванням, чи він повинен підготувати випускну кваліфікаційну роботу за новою темою. Захист випускної кваліфікаційної роботи за іншою темою можливий не раніше ніж через рік.

Таблиця 5.2 - Критерії оцінювання рівня підготовки та захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів

Оцінка за 100-бальною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	Випускна кваліфікаційна робота, в якій, крім виконання основних вимог, зроблено власний критичний аналіз різних літературних джерел, представлено результати власних досліджень з використанням економіко-математичних методів, побудовано формалізовану модель проблеми, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а при її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
82-89	Випускна кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до випускних кваліфікаційних робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками, має незначні мовні погрішності, а при її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання
75-81	Випускна кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до випускних кваліфікаційних робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними, але недостатньо аргументованими висновками; у структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності, а при її захисті роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання.
64-74	Випускна кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, прореферовані необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено основні розрахунки, але яка має поверхневий аналіз та містить значну кількість суттєвих помилок, матеріал викладено непослідовно, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування, а при її захисті студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень роботи за допомогою членів ДЕК.
60-63	Випускна кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано, має значні зауваження рецензента щодо змісту; основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації, а при її захисті ілюстративний матеріал студент не коментує, виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання
35-59	Випускна кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуку наукового керівника є критичні зауваження, під час захисту студент при відповіді припускається грубих помилок, а також відсутня презентація доповіді
1-34	Випускна кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуку наукового керівника є критичні зауваження, а при її захисті відсутня презентація доповіді, студент не відповідає на запитання, не знає теорії

ДОДАТОК А

Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт бакалаврів

1. Необоротні активи підприємства: оцінка їх стану, ефективності використання та джерел фінансування.
2. Оборотні активи підприємства та джерела їх фінансування.
3. Майновий стан підприємства: оцінка його складу та ефективності використання.
4. Капітал підприємства та оптимізація його структури.
5. Довгострокові та короткострокові джерела фінансування та їх вплив на фінансову стійкість підприємства.
6. Кредитоспроможність підприємства: оцінка та шляхи забезпечення.
7. Кредитування як джерело фінансування діяльності підприємства та оцінка його ефективності.
8. Оцінка фінансового стану підприємства (організації, фірми) та шляхи його покращення.
9. Підвищення ефективності руху грошових потоків підприємства.
10. Поточні витрати підприємства (організації, фірми) та шляхи їх оптимізації.
11. Прибуток підприємства: аналіз його формування та використання.
12. Оподаткування та обґрунтування податкової політики підприємства
13. Оцінка стану та шляхи забезпечення ліквідності та платоспроможності підприємства.
14. Фінансова стійкість підприємства (організації, фірми) та шляхи її забезпечення.
15. Фінансові результати підприємства (організації, фірми) : аналіз їх формування та використання.
16. Ділова активність та рентабельність підприємства (організації, фірми) та шляхи їх зростання.
17. Шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства (організації, фірми).
18. Шляхи підвищення рентабельності підприємства (організації, фірми).
19. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності підприємства (організації, фірми).
20. Реальні інвестиції та оцінка їх ефективності на рівні суб’єкту господарювання.
21. Оцінка ефективності фінансових інвестицій підприємства.
22. Фінансовий план підприємства (організації, фірми) та його обґрунтування на майбутній період.
23. Фінансове планування та прогнозування на підприємстві.
24. Фінансова криза та банкрутство підприємства (організації, фірми)

та шляхи їх подолання.

25. Оцінка кризового фінансового стану підприємства та обґрунтування механізмів його стабілізації.

26. Шляхи оптимізації складу та структури основних засобів виробництва.

27. Шляхи оптимізації витрат підприємства.

28. Формування і розподіл прибутку підприємства.

29. Шляхи підвищення прибутковості підприємства.

30. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

31. Шляхи удосконалення системи фінансового планування на підприємстві.

32. Оптимізація дивідендної політики підприємства.

33. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.

34. Фінансова реструктуризація на підприємстві.

35. Фінансова рівновага на підприємстві та форми її забезпечення.

36. Бюджетування у системі фінансового планування на підприємстві.

37. Дивідендна політика підприємства та напрями її удосконалення.

38. Діагностика фінансової кризи на підприємстві.

39. Інвестиційна стратегія підприємства та особливості її формування у сучасних умовах.

40. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення.

41. Формування фінансової стратегії підприємства.

42. Оптимізація портфеля фінансових інвестицій підприємства.

43. Особливості формування витрат на підприємстві та оптимізація їх складу.

44. Оцінка акціонерного капіталу і вартості компанії.

45. Ефективність управління активами підприємства та шляхи її покращення.

46. Ринкова вартість компанії та напрямки її підвищення.

47. Інвестиційна привабливість підприємства: оцінка та шляхи покращення.

48. Кредитоспроможність підприємства та напрями її покращення.

49. Діагностика банкрутства і розробка антикризової програми підприємства.

50. Розрахунково-платіжна політика та її вплив на фінансово-господарську діяльність підприємства.

51. Санаційний аудит та фінансове забезпечення санації підприємств.

52. Стратегічне фінансове планування на підприємстві та напрямки його вдосконалення.

53. Удосконалення методів оцінки кредитоспроможності суб’єкта господарювання.

54. Антикризове фінансове управління підприємством.

55. Формування і використання фінансових результатів діяльності страхової компанії.

56. Кредитний ризик та методи його оцінки у банківській діяльності.
57. Регулювання ліквідності комерційних банків.
58. Механізм формування власного капіталу комерційного банку.
59. Формування фінансових результатів діяльності комерційного банку.
60. Кредитні операції фінансової установи та оцінка їх ефективності.
61. Депозитні операцій фінансової установи та особливості їх здійснення.
62. Безготівкові розрахунки банків та особливості їх здійснення.
63. Організація валютно-розрахункових операцій банку та оцінка їх прибутковості.
64. Кредитування фізичних осіб комерційним банком та його особливості в Україні.
65. Кредитне забезпечення суб'єктів господарювання: проблеми, тенденції, шляхи вирішення
66. Лізингові та факторингові операції фінансової установи та оцінка їх ефективності.
67. Трастові операцій фінансової установи та особливості їх здійснення.
68. Оцінка фінансової стійкості фінансової установи та шляхи її забезпечення
69. Оптимізація прибутковості діяльності комерційного банку.
70. Оцінка фінансових ризиків діяльності банку та їх хеджування
71. Джерела формування капіталу банку та їх оптимізація.
72. Оптимізація портфеля банківських продуктів.
73. Оцінка кредитної (депозитної) політики фінансової установи.
74. Оптимізація кредитного портфеля фінансової установи.
75. Оптимізація структури доходів і витрат фінансової установи.
76. Забезпечення фінансової стійкості фінансової установи.
77. Оптимізація пасивних операцій комерційного банку.
78. Оптимізація активних операцій комерційного банку.
79. Організація та аналіз фінансової діяльності фондової біржі.
80. Оцінка фінансового стану інвестиційного фонду та шляхи його зміцнення..

ДОДАТОК Б

Приклад заяви про затвердження теми кваліфікаційної роботи бакалавра

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Зав. кафедри обліку і фінансів
Олександр МАНОЙЛЕНКО
_____
(підпис)

Завідувачу кафедри обліку і фінансів
студента 4 курсу, групи_____
спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”
_____
(ПРІЗВИЩЕ, ім’я, по-батькові)

«___» _____ 202__ р.

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми_____:
(назва програми)

_____
(назва теми)

«____» _____ 202__ р. (підпис студента) Ім’я ПРІЗВИЩЕ

«ПОГОДЖЕНО»

Керівник бакалаврської роботи (підпис керівника) Ім’я ПРІЗВИЩЕ

ДОДАТОК В

Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи бакалавра

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Інститут ННІ економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Кафедра Обліку і фінансів

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма Фінанси і банківська справа

До захисту допускаю
Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО
(ім'я та прізвище)
_____
(підпис, дата)

ДИПЛОМНА РОБОТА

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Тема роботи Управління прибутком підприємства

Шифр роботи БЕМ – 421а.4
(група, номер теми за наказом)

Виконавець Михайлов Михайло Михайлович
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник професор Степанов Степан Степанович
(посада, прізвище, ім'я, по-батькові)

Харків 2024

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення відомості документів кваліфікаційної роботи бакалавра

Назва виробу, об'єкта або теми	Назва Документа	Фор-мат	Кільк. арк.	При-мітка
	Документи загальні			
	Завдання на виконання ДР	А4	1	
	Пояснювальна записка до ДР	А4	100	
	Ілюстративний матеріал			
Управління прибутком	Презентація	А4	8	
підприємства				

				БЕМ – 421а.4 ВД			
	Прізвище	Підп.	Дата				
Розроб.	Михайлов			Управління прибутком підприємства	Літ. Д Р Б	Аркуш	Аркушів 1
Перев.	Степанов						
					НТУ «ХПІ» ННІ ЕММБ Кафедра «О і Ф»		
Н.конт.	Прокопенко			Відомість документів			
Затв.	Манойленко						

ДОДАТОК Ж

Приклад завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Інститут (факультет) ННІ економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Кафедра Обліку і фінансів

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма Фінанси і банківська справа

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО
«____» _____ 202_ року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Михайлову Михайлу Михайловичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1 Тема роботи Управління прибутком підприємства

керівник роботи Степанов Степан Степанович, д.н.н., проф.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «__»_____ 202__ року №

2 Строк подання студентом роботи

3 Вихідні дані до роботи наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій, нормативно-правові акти України, довідкові та інформаційні видання, Інтернет-ресурси, присвячені проблемам формування та використання фінансових результатів підприємства, статут, фінансова, бухгалтерська та інша звітність підприємства

4 Перелік питань, які потрібно розробити у пояснювальній записці_____

1 Теоретичні основи формування прибутку підприємства в сучасних умовах

2 Аналіз системи управління прибутком ТОВ «Центр витратних матеріалів»

3 Шляхи підвищення ефективності управління прибутком ТОВ «Центр витратних матеріалів»

5 Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) презентація – 8 аркушів формату А4

6 Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7 Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер етапу	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір та обґрунтування теми, постановка проблем і завдань		
2	Аналітичний огляд джерел, підготовка 1-го розділу ДР		
3	Обробка статистичних даних, підготовка 2-го розділу ДР		
4	Економічне обґрунтування, підготовка 3-го розділу ДР і висновків.		
5	Підготовка і виконання пояснювальної записки (ПЗ)		
6	Складання відомості документів, оформлення ПЗ		
7	Виконання презентації, доповіді		
8	Подання ДР на відгук		
9	Подання ДР на допуск до захисту		
10	Захист ДР		

Студент _____ Михайло МИХАЙЛОВ
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи_____ Степан СТЕПАНОВ
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Додаток К

Приклад оформлення пояснювальної записки про виконання дипломної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Інститут (факультет) ННІ економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу
Кафедра Обліку і фінансів
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма Фінанси і банківська справа

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до дипломної роботи

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему Управління прибутком підприємства

Виконав студент 4 курсу, групи БЕМ-421а
Михайлов М.М.
(підпис, прізвище та ініціали)

Керівник Степанов С.С.
(підпис, прізвище та ініціали)

Рецензент Кудряшова С.В.
(підпис, прізвище та ініціали)

Нормоконтроль Прокопенко О. О.
(підпис, прізвище та ініціали)

Харків 2024

Додаток Л

Приклад виконання реферату кваліфікаційної роботи бакалавра

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до ДР: 108 с., 14 рис., 28 табл., 39 джерел інформації, 2 додатків

Ключові слова: ПРИБУТОК, ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ, УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ, ЗБИТОК, ЧИСТИЙ ДОХІД, ЕФЕКТИВНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ДІЛОВА АКТИВНІСТЬ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ, ПРИБУТКОВІСТЬ

Метою роботи є дослідження теоретичних аспектів процесу управління прибутком підприємства та розробка методичних й практичних рекомендацій щодо підвищення прибутковості ТОВ «Центр витратних матеріалів».

Об'єкт дослідження - процес управління формуванням прибутку ТОВ «Центр витратних матеріалів.

У процесі роботи застосовувалися аналітичні й статистичні методи динамічного, структурного, коефіцієнтного, порівняльного та факторного аналізу, систематизації та узагальнення.

У роботі на теоретичному рівні розкрита сутність, види та функції прибутку підприємства; розглянуто механізм управління формуванням прибутку підприємства та досліджена методика оцінки прибутковості підприємства.

У практичній частині проведено оцінку фінансово-господарської діяльності ТОВ «Центр витратних матеріалів», здійснено аналіз фінансового стану підприємства; проведено аналіз стану та динаміки прибутку підприємства, здійснено оцінку ефективності управління прибутком та рентабельністю підприємства; запропоновано шляхи підвищення ефективності управління прибутком ТОВ «Центр витратних матеріалів»

ДОДАТОК М

Приклад структури вступу кваліфікаційної роботи бакалавра

ВСТУП

У сучасних умовах нестабільності й невизначеності національної економіки одержання прибутку є безпосередньою метою будь-якого підприємства. Прибуток створює певні гарантії для подальшого існування підприємства, оскільки тільки його накопичення у вигляді різних резервних фондів допомагає поборювати наслідки ризикових ситуацій на ринку, створювати умови для розвитку підприємства. Для підприємств прибуток є показником, що створює стимул для інвестування у ті сфери, де можливо добути найбільшого приросту вартості.

Проблеми та різні аспекти управління прибутком та фінансовими результатами досліджувалися як закордонними, так і вітчизняними вченими економістами:, Р. Мейером, Є. Хелфертом, О. Крайник, П. Друкером, Ван Хорном, В. Бойчик, О. Білою, І. Бланком, А. Виноградською та ін. [11, 24, 26, 29, 47, 48, 49, 50]. Вивчення опублікованих робіт і практика господарської діяльності свідчать про відсутність достатнього висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних з управлінням прибутку та формуванням фінансових результатів як самостійним об'єктом управління.

Актуальність проблем підвищення ефективності управління прибутком, недостатність їх теоретичного розгляду та практичного використання в підприємствах вимагає певних досліджень.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних аспектів процесу управління прибутком підприємства та розробка методичних й практичних рекомендацій щодо удосконалення та підвищення ефективності та якості цього процесу на підприємстві «……».

Згідно поставленої мети в дипломній роботі визначені такі завдання:

– узагальнити та на теоретичному рівні визначити …….;
– систематизувати основні види прибутку підприємств ……;
– згрупувати основні зовнішні та внутрішні фактори, що ……..;
– визначити основні елементи та зміст процесу управління …...;
– надати загальну господарсько-фінансову характеристику …...;
– проаналізувати стан, ефективність та якість управління ……..;
– визначити основні фактори, що вплинули на …….;
– обґрунтувати політику (стратегію) ……..……;
– обґрунтувати основні шляхи та заходи ……...;
- оцінити ефективність прийнятих рішень……...

Об'єктом дослідження виступає процес управління ……. на підприємстві «……..».

Предметом дослідження є теоретико-методичні та практичні засади управління …… підприємств.

У процесі роботи застосовувалися загальноприйняті *методи* емпіричних та теоретичних досліджень, а саме: теоретичні методи аналізу та синтезу; системного підходу; причинно-наслідкового зв'язку. У процесі аналізу використовувалися аналітичні й статистичні методи: динамічного, структурного, коефіцієнтного та порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення.

Інформаційною базою дослідження є офіційна інформація Державного комітету статистики України, дані статистичної та фінансової звітності підприємства, матеріали мережі Інтернет, власні аналітичні розрахунки.

Впровадження пропозицій та рекомендацій, наданих у роботі, дозволить досягти головної мети ……. та підвищити ефективність процесу управління ……. на підприємстві «….».

ДОДАТОК Н

Приклад виконання висновків кваліфікаційної роботи бакалавра

ВИСНОВКИ

Висновки повинні відповідати завданням роботи, наведеним у вступі

У дипломній роботі зроблено теоретичне узагальнення, проведений аналіз та визначена ефективність управління прибутком підприємства «……..». Обґрунтовано методичні та практичні рекомендації, що забезпечують підвищення якості й ефективності цього процесу. У результаті дослідження була досягнута поставлена мета, вирішені поставлені завдання й отримані наступні результати:

1. Визначено економічну природу, основні характеристики та сутність поняття прибуток, розглянуто погляди різних економічних шкіл. Для рівня підприємства розмежовані поняття «прибуток» та «фінансові результати»; уточнено економічний зміст поняття «прибуток», що випливає із багатоаспектності діяльності підприємств та різниці в агрегатуванні доходів і витрат. Прибуток як складна економічна категорія, що має різноманіття трактувань, кількісно визначається неоднозначно. В зв'язку з цим з фінансової точки зору прибуток відображує відносини з приводу первинного перерозподілу доходів суб'єктів господарювання.

2. Визначено класифікацію факторів, що впливають на розмір та склад показників прибутковості підприємств. Основною класифікаційною ознакою в роботі вважається поділ усіх чинників на внутрішні і зовнішні. ……

3. Розкрито зміст, головну мету, та систему завдань, спрямованих на реалізацію головної мети управління прибутком, а також функції управління прибутком. ……. Таким чином, управління прибутком є сукупністю фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів і прийомів обліку, прогнозування, планування та контролю доходів, витрат підприємства з метою забезпечення прийнятного рівня рентабельності його діяльності у поточній та довгостроковій перспективі.

4. Надано загальну господарську характеристику підприємства ДП «……..», яке ……

5. Проведений аналіз дозволив сформулювати наступні проблеми у формуванні фінансових результатів та прибутку на підприємстві за період 202_-202_, а саме: ……

6. Розгляд ефективності управління прибутком як варіант прийняття рішень щодо корегування доходів та оптимізації витрат, який забезпечує підвищення рівня ефективності підприємства в цілому, та використання методичного підходу щодо факторного аналізу фінансових результатів підприємств, що базується на поелементному та поетапному розкладанні їх загального приросту показав

наступне: …….

На майбутній період керівництву підприємства слід звернути особливу увагу на ……..

7. Розглянуто методичні підходи до оптимізації розміру та розподілу прибутку у процесі управління, сформульовано стратегію управління підприємством для одержання певної маси чистого прибутку, визначено можливі варіанти заходів щодо збільшення прибутку у загальному плані. Виходячи з чого найкращим шляхом для оптимізації прибутку підприємства є ……

8. Проведено маржинальний аналіз прибутку підприємства, який виявив, що ситуація з управлінням прибутком погіршується. …… Розраховані показники свідчать, що основними напрямами підвищення прибутковості підприємства є …….

9. Виконано прогнозні розрахунки рівня прибутковості підприємства на плановий період. Вони показали, що важливим завданням підприємства на найближчу перспективу є: …… Це в свою чергу забезпечить збільшення чистого доходу у гривневому еквіваленті у 202_ році на ___%. Відносне зниження витрат, й в першу чергу постійних статей, дозволить збільшити чистий прибуток у плановому періоді більш ніж у 2,3 рази й перевищити цільовий рівень рентабельності на ___ % .

Таким чином, у результаті запропонованих заходів підприємство зможе додатково мати економічний прибуток до оподаткування у розмірі ….. тис. грн., а чистий прибуток (економічний ефект) - ……. тис. грн.

За результатами роботи опубліковано (*якщо є опубліковані тези доповідей або статті*):

1.

2.

ДОДАТОК П

Приклад оформлення списку джерел інформації кваліфікаційної роботи бакалавра

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

Один автор

1. Варнолій З. С. Основи підприємництва / З. С. Варнолій. – Київ : Вища школа, 2019. – 273 с.

Два автори

2. Донець Л.І. Сімейне законодавство України : підручник / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – Харків : Основа, 2006. – 93 с.

Три автори

3. Чеберко Е.Ф. Підприємство і підприємницька діяльність / Е. Ф. Чеберко, Н. Г. Романенко, В. О. Виноградська. – К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 320с.

Чотири автори і більше

4. Нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва : навч. посіб. / Вітвицький В. В., Кисляченко М. В., Рогач Ю. С., Сердюк М. М. – Київ : Вища освіта, 2006. – 278 с.

або

5. Фінанси підприємств: підручник / Н.О. Власова, В.А. Міщенко, Т.В. П'ятак, Т.І.Кочетова, А.В. Котлярова ; за наук. ред. проф. Н.О. Власової;.– Х.: Світ Книг, 2018. - 437 с.

Багатотомні видання

6. Бондаренко В. Г. Економіка, менеджмент : у 2 т. Т. 1. Економіка промисловості / В. Г. Бондаренко, І. П. Канівська. – Київ : НТУ «ХПІ», 2006. – 278 с.

або

7. Фінансово-економічна грамотність : підручник : [у 2 частинах] – Ч. 2 : Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор. – Київ: Кондор, 2018. – 400 с.

Методичні вказівки

8. Методичні вказівки та завдання до контрольних робіт з курсу «Бухгалтерський облік та прийняття рішень» : для студентів спец. 7.050106 «Облік і аудит» заочної форми навчання / уклад. Кузьменко Л. В. — Харків : НТУ «ХПІ», 2009. — 55 с.

Періодичні видання

9. Мелень О.В. Організація бухгалтерського обліку готельно - ресторанного бізнесу: теоретичні аспекти / О.В. Мелень // Електронне наукове фахове

видання «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». - 2017. - Випуск № 6 (11). – С. 324-328.

Монографії

10. Єршова Н.Ю. Стратегічний управлінський облік в умовах інноваційно-орієнтованої моделі економіки: монографія. – Харків: ФОП Лібуркіна Л.М., 2019. – 392 с.

Нормативно-технічні документи

11. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : ДСТУ 3582:2013. – [Чинний від 01.01.2014]. – Офіц. вид. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 15 с.

12. Про щорічний Всеукраїнський конкурс «До чистих джерел» [Електронний ресурс] : Постанова КМ України № 51 від 24.01.2001 р. – Режим доступу : http://www.kpi.kharkov.ua/ua/

Електронні ресурси:

13. Зеркалов Д. В. Інженерна екологія. Проблеми, моніторинг, управління [Електронний ресурс] : монографія : електронне видання комбінованого використання на CD-ROM / Д. В. Зеркалов, К. П. Ткачук, К. К. Ткачук. –Електрон. текст. дані. – Київ : Основа, 2011. – Режим доступу : www.twirpx.com/file/864034/ – Назва з тит. екрана. – Дата звернення: 16.10.2018.

ДОДАТОК Р

Приклад оформлення титульного аркушу презентації до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Інститут ННІ економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Кафедра Обліку і фінансів
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма Фінанси і банківська справа

П Р Е З Е Н Т А Ц І Я

до захисту дипломної роботи

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Тема роботи _____

ПЕРЕЛІК СЛАЙДІВ

Слайд 1	
Слайд 2	
Слайд 3	
Слайд 4	
Слайд 5	
Слайд 6	
Слайд 7	
Слайд 8	
Слайд 9	
Слайд 10	

Виконавець _____ _____
(підпис) (прізвище, ім’я, по-батькові)

Керівник _____ _____
(підпис) (прізвище, ім’я, по-батькові)

Харків 202__

ДОДАТОК С

Приклад доповіді для захисту кваліфікаційної роботи бакалавра

ДОПОВІДЬ

(7-10 хвилин)

Добрий день, шановні голова та члени Державної екзаменаційної комісії.

До Вашої уваги представляється дипломна робота на тему: .....(назва теми).....

Мета дослідження .....

Завдання : .....

В дипломній роботі було досліджено теоретичні засади .....

.....

.....

Узагальнивши теоретичний матеріал було проведено аналіз господарсько-фінансової діяльності

.....

.....(необхідно робити посилання на плакати).....

За результатами проведеного аналізу було систематизовано існуючи пропозиції, щодо поліпшення діяльності підприємства в фінансовому напрямку та запропоновано шляхи вдосконалення цього процесу: .....

.....(необхідно робити посилання на плакати).....

.....

Таким чином, за результатами дослідження можна зробити наступні висновки:

1. .....
2. .....
3. .....

ДОПОВІДЬ ЗАКІНЧЕНО. ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

ДОДАТОК Т

Приклад документів про перевірку кваліфікаційної роботи бакалавра на плагіат

Т.1 Форма заяви–згоди на перевірку роботи на плагіат

Керівнику підрозділу_____

(Назва підрозділу, ПІБ керівника підрозділу)

_____

(ПІБ заявника (заявників), місце роботи (навчання))

З А Я В А

Я, автор випускної кваліфікаційної роботи _____

_____

(назва)

засвідчую, що подана до захисту робота виконана самостійно. Всі виявлені у роботі запозичення є правомірними. Автор надає дозвіл на перевірку роботи на оригінальність з метою запобігання плагіату. Автор гарантує, що ним одержано всі необхідні дозволи на використання у роботі матеріалів, що охороняються авторським правом.

_____ Михайло МИХАЙЛОВ

(підпис автора)

Дата

Т.2 Довідка про рівень оригінальності роботи

Назва роботи:_____

_____

Вид роботи - випускна кваліфікаційна робота

Автор: _____

(Прізвище, ім'я та по батькові)

Обсяг роботи:_____арк.

Програмно-технічні засоби перевірки на оригінальність твору: _____

Результати перевірки на оригінальність твору

Назва структурного елементу (розділів	Обсяг рукопису	Обсяг, який перевірено на оригінальність	Показник оригінальності/ подібності (у відсотках)	Обґрунтування використання запозичень (заповнюється у разі необхідності)
Всього				

Роботи, обсяг яких перевищує 40 арк., можуть перевірятися на оригінальність тексту вибірково, але обсяг матеріалів, що перевіряються не повинен становити менше 25% роботи.

Загальний висновок:_____

_____

_____

Зав. кафедри обліку і фінансів _____Олександр МАНОЙЛЕНКО
(підпис)

Керівник _____Степан СТЕПАНОВ
(підпис)

Дата

ЗМІСТ

Вступ…….. 4
1 Мета та завдання кваліфікаційної роботи бакалавра……..... 5
2 Порядок виконання кваліфікаційних робіт бакалавра……. 6
2.1 Етапи та графік виконання кваліфікаційної роботи …… 6
2.2 Визначення напряму дослідження, вибір та затвердження теми кваліфікаційної роботи…….……. 8
2.3 Завдання на виконання кваліфікаційної роботи…… 9
2.4 Наукове керівництво та організація виконання кваліфікаційної роботи 9
3 Структура, зміст та вимоги до основних розділів кваліфікаційної роботи бакалавра…… 10
3.1 Склад та структура роботи…….. 10
3.2 Методичні вказівки до виконання вступної частини роботи……... 10
3.3 Методичні вказівки до виконання основної частини роботи…….. 11
4 Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра…….. 16
4.1 Загальні вимоги до оформлення……. 16
4.2 Нумерація…….. 16
4.3 Скорочення…… 17
4.4 Ілюстрації……. 17
4.5 Таблиці…….. 18
4.6 Переліки…… 20
4.7 Формули і рівняння…….. 20
4.8 Приклади і примітки…… 21
4.9 Посилання…… 21
4.10 Додатки…… 22
5 Порядок захисту та оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра…… 22
5.1 Захист кваліфікаційної роботи…… 22
5.2 Оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи…… 24
Додаток А. Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт бакалаврів…. 27
Додаток Б. Приклад заяви про затвердження теми кваліфікаційної роботи бакалавра…… 30
Додаток В. Приклад оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи бакалавра……... 31
Додаток Д. Приклад оформлення відомості документів кваліфікаційної роботи бакалавра……... 32
Додаток Ж. Приклад завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра…… 33
Додаток К. Приклад оформлення пояснювальної записки про виконання кваліфікаційної роботи бакалавра……... 35
Додаток Л. Приклад виконання реферату кваліфікаційної роботи бакалавра.. 36
Додаток М. Приклад структури вступу кваліфікаційної роботи 37

бакалавра……
Додаток Н. Приклад виконання висновків кваліфікаційної роботи бакалавра ……..... 39
Додаток П. Приклад оформлення списку джерел інформації кваліфікаційної роботи бакалавра …..... 41
Додаток С. Приклад оформлення титульного аркушу презентації до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра 43
Додаток Р. Приклад доповіді для захисту кваліфікаційної роботи бакалавра…… 44
Додаток Т. Приклад документів на перевірку кваліфікаційної роботи бакалавра на плагіат……. 45

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та захисту кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для студентів денної та заочної форм навчання

Укладачі: П’ЯТАК Тетяна Вікторівна
КОЧЕТОВА Тетяна Іванівна

Відповідальний за випуск проф. Єршова Н.Ю.
Роботу до друку рекомендував проф. Манойленко О.В.

В авторській редакції

План 2024 р., поз. 315

Підп. до друку Формат 60х84 1/16.
Папір офсет. Друк ризографічний. Ум. друк. арк. 4,0.
Обл.вид. арк. 2,3 Наклад 25 прим. Замовлення №
Видавничий центр НТУ «ХПІ»,
вул. Кирпичова, 2, м. Харків, 61002
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 5478 від 21.08.2017 р.
Електронна версія